

ΗΧΩ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΠΑΤΡΑΙ 23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1928

ΤΕΥΧΟΣ 9ον

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΕΓΩΓΙΣΜΟΣ

Οι πάντες ἀνομολογοῦμεν, ὅτι τὰ πάντα ἔχουσι κακῶς παρ' ἡμῖν, ἰδίᾳ δὲ οἱ τὴν ξένην ἐπικεφθέντες καὶ διαμεινάντες ἐπ' ὀλίγον ἢ πολὺ ἐν αὐτῇ διηγοῦνται ἐπιστρέφοντες, ὅτι ἐκεῖ μὲν παράδεισος ἐδῶ δὲ κόλασις.

Ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι παρομοίας διηγήσεις ἀκούομεν καὶ ἀπὸ διανοουμένων ἀκόμη. Ἐν παρόδῳ δὲ περὶ τούτων ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι θαυμάζοντες πᾶν ὅ,τι ξενικὸν ἐπιχειροῦσι νὰ μεταφυτεύσωσι τοῦτο καὶ εἰς τὸν τόπον μας μὴ ἐξετάζοντες ποσῶς ἢ ὅπως ἐπιπολαίως τὸ ἔδαφός μας ἂν εἶναι πρόσφορον διὰ τὴν εὐδοκίμησιν τῶν ξενικῶν φυτῶν καὶ καταρθοῦντες νὰ καταλάβωσιν ἀνωτέρας, ἐν τῇ πολιτείᾳ, θέσεις ἐννοοῦσι συγχρόνως νὰ ἐπιβάλλωσι τὰς γνώμας των. Ἄλλ' ἄραγε πάντες οὗτοι τὴν ἀλήθειαν ὑπηρετοῦσι εἰς πάντα ἢ πλανώμενοι ἔντισιν ὑπὸ τῆς λάμπσεως τῶν ξένων πόλεων πλανῶσι καὶ ἡμᾶς τοὺς ἄλλους ἀσυνειδήτως ἵνα οὕτω μία μεμημιορία ἀκούηται ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλλάδος, εἰς θαυμασμὸς παρατηρεῖται πρὸς

πᾶν ὅτι ἐκ τῆς ξένης ἔλκει τὴν καταγωγὴν καὶ μία περιφρόνησις πρὸς πᾶν τὸ Ἑλληνικόν.

Καὶ τούτου ἔνεκεν βλέπομεν πολλοὺς κεχηνότας πρὸ παντὸς ξένου καὶ ἐνδομύχως ἐπιθυμοῦντας νὰ ἦσαν πᾶν ἄλλο ἢ Ἑλληγες.

Καὶ τούτου ἔνεκεν βλέπομεν τὴν ξένην προπαγάνδαν ὀργιάζουσαν καὶ ἀντιμετωπίζουσαν μετὰ θράσους πᾶν ὅτι Ἑλληνικόν.

Καὶ τούτου ἔνεκεν βλέπομεν ἀνευθυριάστως πᾶν ὅτι ἀλλαχοῦ οὐδὲ θὰ ἐσκέπτοντο ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχη διὰ τὸ βλέπωσιν.

Ἄλλὰ τότε ποῦ ὁ ἐθνικὸς ἐγωϊσμὸς; Ποῦ ὁ ἀτομικὸς τριούτος; Οἱ αἰσθαγόμενοι τὸ μέγεθος τοῦ κακοῦ τὸ ὅποιον προσγίνεται εἰς τὴν Πατριδα τὴν Ἑλληνικὴν τὸ ὄνειδος τὸ ὅποιον προσάπτεται εἰς τὸ λευκὸν αὐτῆς μέτωπον οἱ ἐννοοῦντες νὰ φέρωσιν ὑπερηφάνως τὸ ὄνομα «Ἑλληγ» οἱ κατανοοῦντες ὅποιας καὶ ὀπόσας φέρουσιν ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν γῆν ἐκεῖνην ἐν ἣ τὸ

πρώτον εἶδον τὸ φῶς τοῦ ὠραιωτέρου ἀνά τὸν κόσμον ἡλίου, ἐν ἣ ἀνετράφησαν καὶ ἠνδροώθησαν, αἱ ἔχοντες ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ βλέπωσιν, ὅτι πᾶν πνευματικόν, ἠθικόν ὠραῖον ἐν τῇ τέχνῃ βασίζεται ἐπὶ τῶν φώτων τῆς πατρίδος των, θὰ μένωσι πάντες οὗτοι ἀνάλητοι πρὸ τοῦ φαινομένου τούτου τοῦ κατασυντριβόντος ὑπὸ τὰ βρομερὰ αὐτοῦ πέλατα τὴν ἐθνικὴν ὄντοτητα καὶ ὑπερηφάνειαν, Ἐλπίζομεν ὅτι ὅλοι οἱ ὡς ἄνω ἀναφερόμενοι συγκινοῦμενοι ἐν τέλει ἐκ τοῦ ἐξευτελισμοῦ τὸν ὁποῖον ὑφίσταται ἡ χώρα ἐν τῇ ὁποίᾳ τόσα καὶ τόσα καθήκον-

τα ἔχουσι νὰ ἐπιτελέσωσι, θὰ ἐξεγερθῶσιν ἐκ τῆς νάρκης καὶ διὰ πολὺ ταχέως θὰ ἴδωμεν πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς Ἕλληνας πολίτας διακηρύσσοντας ὑπερηφάνως τὴν Ἑλληνικὴν καταγωγὴν των καὶ διὰ ἐπίσης πολὺ ταχέως θὰ ἴδωμεν αὐτοὺς συνενουμένους εἰς ἓνα ἄνθρωπον ζῶντα μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τοῦ βίου του τὴν ἀναγέννησιν τῆς Φίλης Πατρίδος καὶ τὴν ἐπαναφορὰν αὐτῆς εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ἐφ' οὗ αὕτη εὐρυσκομένη ἄλλοτε ἐφώτισε καὶ φωτίζει ἀκόμη σύμπαντα τὸν ἐπὶ τῆς γῆς Κόσμον.

ΣΤ...

.....//.....

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ

[Ἐπιμέλεια τοῦ κ. W. WINDELBAND καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χαϊδελβεργίας].

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Διὰ τοῦτο ἡ Σωκρατικὴ σκέψις εἶναι ἐρευνητικὴ.

Ἡ σημασία τῆς ὁμολογίας τῆς ἀνοίας θὰ ἦτο πολὺ μεγαλυτέρα ἐνταῦθα ἢ παρὰ τοῖς ὑπερηφάνοις σοφισταῖς, τοὺς ὁποίους ἐξήγησε νὰ καταστρέψῃ ὁ Σωκράτης διὰ τῆς κυριάρχου αὐτοῦ εἰρωνείας. Μόνον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ δυνάμεθα μετὰ σοβαρὰς μελέτης νὰ ἐξέλθωμεν τῆς πλάνης καὶ νὰ ἔλθωμεν ἐγγύτερον πρὸς τοὺς ὀρισμοὺς τῆς ὑψίστης λογικῆς.

Τὸ πᾶν δὲν δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν καὶ δὲν πρέπει ν' ἀπελπίζωμεθα διότι ἡ τελευταία σχέση τῶν πραγμάτων μένει σκοτεινὴ. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται καὶ ἡ κατεύθυνσις καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς Σωκρατικῆς φιλοσοφίας.

Ἐνῶ οἱ πρῶτοι σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος ἐπίστευον: ὅτι διὰ τῆς δυνάμεως τῆς σκέψεως θὰ ἠδύνατο ν' ἀνεύρωσι καὶ τὴν τελευταίαν αἰτίαν, ὁ Σωκράτης παραιτεῖται τοιούτων φυσικοφιλοσοφικῶν συλλογιστικῶν σκέψεων. Οὐχὶ διότι εἶχε μετὰ

τῶν σοφιστῶν τὴν ἀντίληψιν, ὅτι οὐδέποτε ἐνταῦθα ἤθελεν ὑπάρξει ἀλήθεια, ἀλλὰ διότι εἶχε τὸν σκοπὸν νὰ δεῖξῃ μόνον εἰς τοὺς συγχρόνους του, ὅτι ὑπάρχουν γενικὰ ἢ πρᾶγματα, ἐὰν εἶχῃ τις τὴν διάθεσιν νὰ τὰ ἀναζητήσῃ καὶ ὅτι διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον δὲν ἦτο κατάλληλον τὸ πλήρες φανταστικῶν ὑποθέσεων πεδῖον τῆς φυσικῆς φιλοσοφίας. Αἱ τεχνικαὶ θεωρίαι τῶν φυσικῶν καὶ αἱ ἀφηρημέναι ἐννοιαί τῶν μεταφυσικῶν ἐδημιούργουν νέους συνδυασμοὺς ἀντίληψεων, αἱ ὁποῖαι ὅμως κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Σωκράτους οὐδὲν σχετικὸν πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς ἀνθρωπίνης λογικῆς εἰνεῖχον.

Ἐνῶ αἱ φυσικαὶ ἢ μεταφυσικαὶ ὡς ἄνω θεωρίαι ἀπήρτιζον τὴν ἀλήθειαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Σωκράτης εἶχε τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ἡ ἀλήθεια προϋπάρχει πάσης σκέψεως καὶ δὲν ἔχει τις ἢ νὰ τὴν ζητήσῃ διὰ νὰ τὴν εὕρῃ.

Ἐνῶ ἐκεῖνοι ἐπελαγοδρόμου, ὁ Σωκράτης ἐγνώριζεν, ὅτι τὸ ἀγαθὸν εὐρίσκειται τόσον